

Daniela Ulieriu

Regele din Bissap

roman

POLIROM
2024

Cuprins

1. Iris / În avion, spre Africa	5
2. Iris / Avortul	11
3. Iris / Plecarea	17
4. Iulian	20
5. Iris / Soțul meu	25
6. Iris / Prințesa	33
7. Iris / Douala, prima impresie	38
8. Ramona	44
9. Iris / <i>Karaoke bar</i>	50
10. Iris / Drumul spre Bissap	56
11. Iris / Regina albă	62
12. Rajesh	69
13. Iris / <i>Tête-à-tête</i> cu Regele din Bissap	73
14. Iris / Turul șeferiilor	80
15. Iris / Povestea <i>Ndop</i> -ului	87
16. Alin	93
17. Iris / Mama lui Alin	100
18. Iris / Rutina africană	107
19. Iris / Baba	111
20. Baba	118
21. Iris / Baba Reta	122
22. Iris / Lumea viilor și lumea strămoșilor	129
23. Iris / Pe din două	134

24. Regina albă	139
25. Iris / Nunta	143
26. Iris / Duminica dimineata la Yaoundé	147
27. Iris / Rami	152
28. Rami	159
29. Iris / Alin.	164
30. Iris / Obsesia morții	170
31. Iris / Văduva	176
32. Halilu.	184
33. Iris / Iri, Cayman și profesoara de istorie	189
34. Iris / Regina neagră	194
35. Iris / Rutina africană	202
36. Regina neagră	208
37. Iris / Inițierea.	211
38. Iris / Voce fără voce	217
39. Iris / Alin	220
40. Regele	226
41. Iris / Despre egalitate.	232
42. Iris / Marele Vizir.	236
43. Iris / Regina albă	241
44. Nima	248
45. Iris / Ultima dimineată în Bissap	252
46. Iris / Maven.	258
47. Iris / Acasă	264
48. Mamare	270
49. Iris / Mamare.	272
50. Iris / Alin.	279
51. Iris / Calea mea	286
52. Roua	294

Halilu ascultă:

— „E al tău, doar al tău!“, iar în-vi-nu-i-ta: „E al vostru, doar al vostru!“.

Depășim convoiul. Mă întorc să mă uit cu atenție la făptura prin care trece norul de praf, la silueta ei rarefiată. E văduva cu ochii blânzi pe care am cunoscut-o ieri. Mi se pune un junghi în stomac.

— Halilu, trebuie să ne întoarcem, n-o putem lăsa pe femeie la mila vântului!

Halilu, neconvins, conduce mai departe.

— Ce se întâmplă aici nu e treaba ta! N-ai voie să în-tre-rupi această procesiune!

— Întoarce odată! Acum!

— O să întârziem la ceremonie.

— Ar fi prima dată când un eveniment începe la timp în Bissap...

— Voi, albi, credeți că le știți pe toa-te!

Dar, în timp ce-mi reproșează și mă fixează cu privirea aia de „Nu mai face pe deșteapta, că tot proastă rămâi“, întoarce.

Și e o zi cu vânt, un nenorocit de vânt care pare că se întetește. Împleticindu-se, văduva intră în apă. Sar din mașina încă în mers, ca un atlet decompensat care o ia înainte fără să mai aștepte semnalul de pornire. Râul, lat, curge leneș pe lângă și printre picioarele ei și susură ipocrit, a rău augur, a moarte. Se dă drumul la coș în amonte. Aparatul foto mi se zgâlțâie la gât și mă lovește în sâni. Văduva așteaptă, sfâșiată. Simt frica femeii în propriul meu plex, ca o caracatiță. Coșul se deplasează lent, dar se vede că are o mică deviație spre stânga, încă de la plecare. Văduva tremură, cade, apoi se ridică. Șansele să-i treacă printre picioare sunt în scădere.

— Arată-mi cum ai să mă plângi, mă trezesc urlând, în română.

Toți mă privesc stupefiați, inclusiv văduva, care e aproape paralizată. Nici eu nu sunt mai puțin mirată decât ei, dar nu e momentul pentru o analiză...

Am intrat în râu. Indecis, coșul s-a învârtit în loc, prins ca într-un vârtej. Parcă se gândește ce să facă.

— Vreau să te salvez. Sper să nu-ți fac mai mult rău decât bine.

Pierdută, femeia dă din cap.

N-am nicio idee. Improvizez lamentabil. Fac pe proasta. Alerg prin apă, în jurul ei, le fac cu mâna celor de pe mal, îi salut, îi invit prin semne să intre și ei un apă. Un minut, poate chiar mai puțin, de penibil vibrant. După primele momente de stupoare, nervozitatea electrizează aerul. Abia când bărbații încep să țipe, coboară și Halilu din mașină și le arată coșul. Tac toți din gură. Văduva rămâne în apă, singură, ghemuită ca un fetus. Ies la mal și mă îndrept spre ei. Un mâl gălbui, vâscos mi s-a lipit de picioare și-mi strânge pielea. Coșul e tot acolo, probabil înțepenit într-o piatră.

— *Madame* e in-vi-ta-ta Re-ge-lui, subliniază, în stilul propriu, Halilu.

— Bună ziua! O zi grozavă pentru o baie, zic nevino-vată, mai că nu le fluier un vesel cântecel.

Năuciți, bărbații se holbează. Apoi încep să urle la mine, gesticulând violent, cu bețele în mâini, într-o fran-ceză amestecată cu *mendjumba*, din care nu înțeleg decât cuvintele „alba asta” și „Cum de ți-ai permis?!”, care se repetă compulsiv.

— Ce să-mi permit?

Cea mai bună apărare e atacul, așa că ridic tonul:

— N-am voie să mă răcoresc? (Noroc că e o zi toridă.) Dar dumneavoastră cum vă permiteți să urlați la mine? mă răstesc la rândul meu, deși e un teren fragil, ca o gheață subțire, pe care avansez fără prea multă chibzuință.

Dar încă nu-mi pot controla enervarea, legată nu atât de atitudinea lor, care e îndreptățită, cât de incapacitatea mea de a găsi o soluție. Oare cum îi pot convinge pe oamenii ăștia, care trăiesc după cutume ancestrale și despre care nu știu absolut nimic? Fac în continuare pe proasta, pe proasta irascibilă, îmi iese binișor, vreo doi s-au calmat și se uită la picioarele mele. Fusta mi s-a lipit de pulpe.

— Ați deturnat coșul!

— Sunt o teroristă de coșuri, răspund mult mai calmă.

— Era un moment solemn. Nu trebuia să intrați în apă! Nu aveți voie! Și știți foarte bine asta!

— Cum adică n-aveam voie? E interzis? Unde scrie? Râul e al tuturor, iar drumul, din câte știu, e făcut de fundație. Mai era o persoană în apă, nu eram singură!

— Și dacă nu ați știut, tot sunteți vinovată, pentru că ați întrerupt o ceremonie privată, foarte importantă! O să plătiți amândouă.

În afară de un bărbat, care e cel mai recalcitrant și-și mișcă în continuare pumnii spre mine, vociferând furibund, ceilalți parcă s-au mai potolit.

— E cumnatul defunctului, îmi șoptește Halilu.

Continui, mai inspirată:

— Ascultați cu atenție Apa. Susură mulțumită. Îi auziți glasul?

Mi s-a schimbat vocea, vorbesc domol și las pauze mari între cuvinte, parcă îngân o mantră. Am preluat tonul lui Rajesh și informațiile de la Baba. Ceilalți dau ușor din cap. Cred că marele Si, care m-a adus de la zece mii de kilometri depărtare, a vrut să trec pe aici și, mai cu seamă, să intru în apă. El a dat căldura asta mare. Și tot el a creat și râul de lângă noi. Totul se întâmplă cu voia lui.

— *Amen!*

Neamurile ascultă cu ochii închiși susurul leneș al apei, dar capul familiei, infuriat și mai tare de reacția celorlalți,

nu-și mai stăpânește veninul. Ce am eu în comun cu bărbatul ăsta, a cărui turbare m-a îmbăloșat din cap până-n picioare? Absolut nimic. Ba da, aș avea ceva, mai bine zis pe cineva. Îmi iau telefonul din mașină și-l sun pe Rege, consumându-mi astfel ultimul atu. De fapt, singurul.

— Majestate, din greșeală am întrerupt o ceremonie.

— Ce fel de ceremonie?

— De văduvie.

— Ah, nu prea e bine...

— Într-adevăr, așa c-aș avea nevoie de un mic ajutor din partea Majestății Voastre.

— Iris, o favoare din partea Regelui s-ar putea să vă coste scump.

— Mai scump decât viața femeii...?

— Deci nu ați întrerupt ceremonia din greșeală...

— Din greșeală, Majestate, cum altfel?

— Așa...?

— Rugămintea mea ar fi să vorbiți cu capul familiei. Știu că puteți să faceți asta și știu că vreți să mă ajutați.

Fără să mai aștept răspunsul, îi întind cumnatului telefonul:

— Regele!

— *Bunngâou, bunngâou.*

Îl văd cum se curbează emoționat și cum bate din palme, executând, automat, salutul regal, ceea ce face să-i zboare telefonul din mână. Vocea Regelui are un efect instantaneu asupra lui. Nu știu ce îi spune, dar îl calmează brusc. I-am forțat mâna, dar cred că a meritat. După câteva minute de discutat, cumnatul văduvei aruncă în râu bastonul de văduvie. E dezlegată. Iese tremurând din apă. Mă simt de parcă e primul lucru bun pe care l-am făcut în viața mea. Ne îmbrățișăm. O strâng la piept. E o colecție de oase.

— Dacă ai probleme, vino la fundație. E un cămin acolo pentru femei abuzate. Întrebi de director, de Joel, sau de mine, Iris.

— Poate că voi veni. De două zile beau doar apa cu care a fost spălat cadavrul. Bine că Jodi, *ma co-épouse*, a murit anul trecut.

Îi zic lui Halilu că vin pe jos ca să mă usuc. Când mașina nu se mai vede, mă trântesc în iarbă și rămân așa câteva minute, fără teama c-aș putea fi mușcată de insecte, în special de *mut-mut*, niște scârbe minuscule și sâcâitoare. Cerul e alb ca o coajă de ou. Sus, soarele arde indiferent, iar jos, vântul aleargă ca un ghepard. Emoții puternice, pe care încerc să le descarc în pământ. Mă văd răcnind: „Arată-mi cum ai să mă plângi“. Obsesii. Copilăria. Bine că nu mi-a ieșit pe gură cealaltă frază reprezentativă: „Capul tău e între picioare“. Oricum, nimeni nu înțelegea ce zic, nici măcar eu, puteam să zic orice, inclusiv să cânt *Mă dusei să trec la Olt...*

Ajung cu întârziere la palat. Regele e nervos. Am ratat ceremonia, care chiar a început la ora stabilită. Se pregătește să iasă, urmat de doi slujitori. Îmi evită privirea. Mă iau după el și contraatac, călcând în picioare toate regulile de politețe. Până la urmă, nici măcar nu e Regele meu:

— Majestate, trebuie neapărat să interziceți ritualul de văduvie!

Regele se oprește. Se uită la mine cu o grimasă, dar cu un licăr de interes în priviri. De care mă agăț, îndârjită. Nima, ca un uragan gata să se dezlănțuie, împreună cu băiatul ei cel mare, Louis, amândoi la patru ace, trec pe lângă noi și se opresc în fața Regelui.

— Am fost chemată la directoare pentru a discuta despre performanțele școlare ale lui Louis.

Regele consimte din cap și îi face semn cu mâna să treacă, dar Nima nu se mișcă din loc, așa că îmi susțin ideea până la capăt:

— Se zice că e o ceremonie de purificare. Dar e o probă de cruzime și umilință, la care femeia e supusă gratuit.

O văd pe Nima că își duce mâinile la gură, șocată. Băiatul îi imită gestul, cu o mică întârziere.

— Sunteți un monarh modern, îi călăuziți pe supuși într-o nouă eră. Cu tot respectul pentru tradiție, puțină modernitate nu strică. Știu că și Majestatea Voastră e de aceeași părere.

Încet, încet se calmează, iar spre final îmi zâmbește cu buzele lui senzuale, ușor deschise, care lasă să se întrevadă o dantură perfectă:

— Va fi foarte greu de interzis. Îmi trebuie aprobarea Celor Nouă, iar înțelepții vor spune că e singurul mijloc de care dispune tradiția noastră pentru a afla dacă văduva e vinovată sau nu.

— Majestate, chiar credeți una ca asta?

— Ne îndepărtăm de la subiectul discuției noastre.

— Și atunci ce se poate face?

— O să umanizez rânduiala. Voi anula obligația văduvei de a se culca cu un apropiat al defunctului.

— De oroarea asta încă nu aflasem!

Fără să zică nimic, Nima își smucește băiatul de mână și pleacă. Louis întoarce capul spre mine, își duce mâna dreaptă la ochi și se preface că mă fotografiază. Iau o poziție țepăună și-mi împletesc degetele în formă de diez, cum am văzut că fac fetele. Copilul râde. Râde și Regele.

— O să mă străduiesc să interzic abuzurile asupra văduvei. „N-ar fi trebuit s-o faceți până acum? Chiar era necesar să vă semnalez eu asta?”

— Sper să reușiți cât mai repede...

— Va dura foarte mult.

— Dar nu s-a mai plâns nimeni până acum?

— Niciodată. Nimeni nu se luptă cu tradiția, cu atât mai puțin Regele, care e gardianul ei absolut, îmi zâmbește descumpănit. Dar, de azi, ritualurile de văduvie sunt pe agenda mea.